

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 40/2019

Μεταξύ:

GEOAMBIENTE S.R.L.

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Αναθέτουσα Αρχή

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών:**

Δήμος Θωμά, Προεδρεύων
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος

Αιτητές:

GEOAMBIENTE S.R.L.
Αντιπροσωπεύθηκε από τον:
Κωνσταντίνο Κυριακόπουλο, Δικηγόρο

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ
Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Έλενα Συμεωνίδου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α'
2. Ιωάννα Στυλιανού, Ανώτερη Υγειονομικό Μηχανικό
3. Ριάνα Δανιήλ Μακρίδη, Εκτελεστικό Μηχανικό
4. Αναστασία Μενοικέα Παπαϊωάννου, Ανώτερη Εκτελεστικό Μηχανικό

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 19 Δεκεμβρίου 2019

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν οι κ.κ. Δήμος Θωμά και Σόλων Παπαθεοχάρους. Ο κ. Γιώργος Αναστασίου εξέδωσε δική του απόφαση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η Π Λ Ε Ι Ο Ψ Η Φ Ι Α Σ

Η παρούσα διαδικασία γίνεται στα πλαίσια της προσφυγής αρ. 40/2019, η οποία καταχωρήθηκε από την Εταιρεία GEOAMBIENTE S.R.L. («οι Αιτητές»). Με αυτήν οι Αιτητές, εργοληπτική επιχείρηση με έδρα την Ιταλία και εξειδίκευση μεταξύ άλλων στην παροχή υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, ισχυρίζονται ότι στον προκηρυχθέντα διεθνή διαγωνισμό με τίτλο «*KOSHI INTEGRATED SOLID WASTE MANAGEMENT (ISWM) FACILITIES – Operation and Maintenance for a period of 3 years with an option of extension of up to 2 years*» («Ο Διαγωνισμός»), τον οποίο προκήρυξε το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων («η Αναθέτουσα Αρχή»), υπάρχουν όροι οι οποίοι θα πρέπει να ακυρωθούν ως παράνομοι.

Είναι ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι στην προκήρυξη και στα έγγραφα του επίδικου Διαγωνισμού υπάρχουν κρίσιμοι και εκτεταμένοι όροι που παραβιάζουν το ισχύον δίκαιο και ουσιώδεις πλημμέλειες και παραλείψεις, γεγονός που καθιστά αδύνατη την υποβολή προσφοράς από την Αιτήτρια ή από οποιοδήποτε άλλο Οικονομικό Φορέα που θέλει να τηρήσει το ισχύον δίκαιο. Περαιτέρω, οι όροι αυτοί και οι ουσιώδεις αυτές πλημμέλειες και παραλείψεις, είναι τέτοιας έκτασης που διαποτίζουν ολόκληρο τον πυρήνα του επίδικου Διαγωνισμού, σε βαθμό που θα

πρέπει να ακυρωθεί ολόκληρη η Προκήρυξη και/ή όλα τα έγγραφα του Διαγωνισμού.

Στο αρχικό στάδιο η Αναθέτουσα Αρχή έγειρε δύο προδικαστικές ενστάσεις. Η πρώτη αφορά την μη τεκμηρίωση έννομου συμφέροντος των Αιτητών και η δεύτερη το πρόωρο της προσφυγής.

Θα εξετάσουμε πρώτα τις δύο αυτές ενστάσεις προτού προχωρήσουμε στα άλλα θέματα ουσίας που εγείρουν οι Αιτητές.

Η Αναθέτουσα Αρχή αμφισβητεί την ύπαρξη έννομου συμφέροντος των Αιτητών να προωθήσουν την παρούσα προσφυγή, υπό την έννοια ότι δεν έχουν στοιχειοθετήσει και/ή αναφέρουν και/ή τεκμηριώσουν πως επηρεάζονται από την προσβαλλόμενη απόφαση και αναφέρθηκε ειδικά στο άρθρο 19 του Νόμου 104 (I)/2010. Παρέπεμψε δε σε αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου¹ όπου αναφέρεται ότι για την καταχώρηση προσφυγής είναι απαραίτητη η αμεσότητα της συνδρομής του εννόμου συμφέροντος, το έννομο συμφέρον δεν αποκτάται απλά και μόνο από την συμμετοχή σε μια διαδικασία, και ότι *«η πρόθεση και μόνο και η δυνατότητα υποβολής προσφοράς παραμένει στη σφαίρα του υποθετικού και εξ αυτού επίσης του λόγου δεν προκύπτει έννομο συμφέρον»*.

---

¹ LOGICOM PUBLIC LTD, ν. Κυπριακής Δημοκρατίας υποθ. αρ. 565/2009 και Επιστημονικό Τεχνολογικό Επιμελητήριο Κύπρου ν. Δημοκρατίας μέσω Υπουργικού Συμβουλίου (2006) 3 Α.Α.Δ. 666

Ως εκ τούτου, συνεχίζει η Αναθέτουσα Αρχή, ο επηρεασμός του εννόμου συμφέροντος των Αιτητών είναι υποθετικός και αόριστος, καθότι το όποιο ενδιαφέρον και συμφέρον τους για συμμετοχή στη διαδικασία δεν τεκμηριώνεται και παραμένει υποθετικό, δεν αποδεικνύει ότι πληροί καταρχάς τους όρους της προκήρυξης και ότι είναι δυνητικός και όχι υποθετικός προσφοροδότης. Οι Αιτητές όφειλαν να τεκμηριώσουν την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος, παρέχοντας σχετικά έγγραφα και/ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, καθώς επίσης να τεκμηριώσουν υπό ποια ιδιότητα καταχωρούν την προσφυγή, κατά πόσο περιλαμβάνεται ή όχι στο καταστατικό τους η δραστηριοποίηση σε σχέση με το αντικείμενο του διαγωνισμού, αλλά και τις πιθανότητες που έχουν για να τους κατακυρωθεί ο υπό αναφορά διαγωνισμός.

Είναι θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι δεν αρκεί ένας οικονομικός φορέας να δραστηριοποιείται σε ένα τομέα, ώστε να τεκμηριώνει το έννομο του συμφέρον. Θα πρέπει περαιτέρω να αποδεικνύει ότι όντως θα υπέβαλλε προσφορά για τον επίδικο διαγωνισμό και όχι γενικά και αόριστα να ισχυρίζεται ότι ενδιαφέρεται για τον εν λόγω διαγωνισμό. Παράλληλα, αναφέρει, οι Αιτητές είναι εργοληπτική εταιρεία και το κυρίως αντικείμενο του Διαγωνισμού ουδεμία σχέση έχει να κάνει με «Έργο» (Κατασκευή), αλλά με «Παροχή Υπηρεσιών» Λειτουργίας της Μονάδας. Οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς που έχουν έννομο συμφέρον δεν αναμένεται να είναι εργοληπτικές εταιρείες και συνεπώς οι Αιτητές από μόνοι τους δεν μπορούν

να υποβάλουν προσφορά και ως εκ τούτου αυτό τους στερεί το έννομο συμφέρον να εγείρουν την παρούσα προσφυγή.

Οι Αιτητές, συνεχίζει η Αναθέτουσα Αρχή, αναφέρουν στην προσφυγή τους πως ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο Διαγωνισμό ως μέλος Consortium και συγκεκριμένα ότι πρόκειται να συμπραχθούν με την επιχείρηση «AMBIENTE & SVILUPPO S.C.A.R.L». Συνεπώς, συνεχίζουν, η προσφυγή θα έπρεπε να είχε καταχωρηθεί από το επικείμενο Consortium, διαφορετικά η προτιθέμενη συμμετοχή των Αιτητών ως μέλος Consortium θα έπρεπε να είχε τεκμηριωθεί. Σημείωσε επίσης ότι, η επιχείρηση «AMBIENTE & SVILUPPO S.C.A.R.L» μέχρι τις 8.11.2019 δεν έχει εξασφαλίσει τα έγγραφα του Διαγωνισμού, ούτε έχει «συσχετισθεί» μέσω του συστήματος με τον εν λόγω Διαγωνισμό.

Ακόμα οι Αιτητές, συνεχίζει, όφειλαν να τεκμηριώσουν ότι είναι δυνητικός προσφοροδότης για τον επίδικο διαγωνισμό και να τεκμηριώναν πως πληρούν τους Τεχνικούς και Επαγγελματικούς όρους (§6.4 – Technical and Professional Ability – Part A) των εγγράφων Διαγωνισμού. Ο ισχυρισμός ότι είτε μεμονωμένα, είτε ως μέλος κοινοπραξίας εκτελούν «πλήθος» έργων ιδίου αντικειμένου με το δημοπρατούμενο, καθότι συμμετέχουν στην υλοποίηση μίας παρόμοιας σύμβασης για τη Λειτουργία συγκεκριμένης Μονάδας, δεν τεκμηριώνει ότι πληρούν τα τεχνικά και επαγγελματικά κριτήρια συμμετοχής. Επίσης καμία τεκμηρίωση υπάρχει ως προς το ποσοστό συμμετοχής των Αιτητών στην κοινοπραξία που

υλοποιεί το έργο, καθώς επίσης και τη συμμόρφωση τους με τον όρο των εγγράφων διαγωνισμού (§ 6.4.1 c) – Technical and Professional Ability– Part A) που απαιτεί πως «για συμμετοχή στο Διαγωνισμό πρέπει να κατέχεις και να μπορείς να τεκμηριώσεις επαρκώς την τεχνική σου ικανότητα και εμπειρία στην υλοποίηση ή συμμετοχή στην λειτουργία και συντήρηση παρομοίων έργων. Συμμετοχή στην λειτουργία και συντήρηση παρομοίων έργων σημαίνει κατά 50%».

Οι Αιτητές καταλήγουν θα μπορούσαν να ήταν απλά ένας από τους πολλούς Υπεργολάβους της «AMBIENTE & SVILUPPO S.C.A.R.L», η οποία από έρευνα που έχει διεξάγει η Αναθέτουσα Αρχή στο διαδίκτυο, όντως έχει κατασκευάσει και εκτελεί σύμβαση για τη Λειτουργία της Μονάδας Μηχανικής και Βιολογικής Επεξεργασίας Απορριμμάτων και Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων στο Καβαλλίνο της Ιταλίας, από το 2001 μέχρι σήμερα, από μόνη της και όχι ως Κοινοπραξία. Οι Αιτητές απέτυχαν να τεκμηριώσουν ότι είναι μέλος της κοινοπραξίας στο πιο πάνω Έργο.

Περαιτέρω, συνεχίζει η Αναθέτουσα Αρχή, οι Αιτητές δεν παρουσίασαν καμία τεκμηρίωση ως προς την συμμόρφωση τους με τα Οικονομικά κριτήρια συμμετοχής (§ 6.3 – Economic & Financial Standing – Part A) που προδιαγράφει «...the average annual turnover for the last 3 years be of at least 10.000.000€) καθώς και με τα κριτήρια συμμετοχής για την Προσωπική Κατάσταση του Προσφοροδότη (§ 6.2 – Part A) που απαιτεί πως «...δεν έχουν καταδικαστεί ...».

Επιπρόσθετα, η Αναθέτουσα Αρχή, δήλωσε πως από έρευνα που έχει διεξάγει μέσω διαδικτύου για το προφίλ των Αιτητών, αποδεικνύεται πως είναι όντως Εργοληπτική Εταιρεία και διαφαίνεται πως το είδος των εργασιών και προϊόντων που εξειδικεύεται είναι η τοπογραφία, οι γεωλογικές μελέτες, οι χωματουργικές εργασίες και εκσκαφές, και γενικά η κατασκευή Χώρων Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) και η προμήθεια των απαιτούμενων γεωμεμβρανών για αυτούς. Συνεπώς οι Αιτητές από μόνοι τους δεν θα μπορούσαν να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό, καθότι ο διαγωνισμός αφορά την λειτουργία και διαχείριση της Μονάδας επεξεργασίας απορριμμάτων στην Κόση, ενώ το ΧΥΤΥ είναι μόνο ένα πολύ μικρό κομμάτι της διεργασίας αυτής. Είναι φανερό, καταλήγει, ότι οι Αιτητές ασχολούνται με ζητήματα εργοληπτικής φύσεως και όχι με λειτουργία και διαχείριση μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων.

Καταληκτικά, η Αναθέτουσα Αρχή θεωρεί ότι οι Αιτητές, δεν έχουν αποδείξει τεκμηριωμένα ότι ενδιαφέρονται να υποβάλουν προσφορά ως μέλος Κοινοπραξίας και ότι πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον εν λόγω Διαγωνισμό, είτε μεμονωμένα είτε κοινοπρακτικά, και ως εκ τούτου ελλείπει το έννομο συμφέρον τους.

Αναφορικά με την δεύτερη προδικαστική ένσταση ότι η προσφυγή είναι πρόωρη, είναι θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι οι Αιτητές λανθασμένα επιλέγουν την οδό της προσφυγής για να θέσουν τα ζητήματα που εγείρουν για συγκεκριμένους όρους

του διαγωνισμού καθότι, ο διαγωνισμός βρισκόταν στη διαδικασία εξέλιξης του site visit καθώς και στο στάδιο των παρατηρήσεων, διευκρινήσεων και ερωτήσεων, και θα μπορούσαν οποιαδήποτε ισχυριζόμενη πλημμέλεια, ασάφεια ή αοριστία των επιμέρους όρων του Διαγωνισμού να αντιμετωπισθεί μέσω των απαντήσεων που θα δοθούν.

Οι Αιτητές, συνεχίζει η Αναθέτουσα Αρχή, προσφεύγουν εναντίον της προκήρυξης του Διαγωνισμού καθότι όπως αναφέρεται αυτή παραβιάζει το ισχύον δικαίο γεγονός που καθιστά αδύνατη την εκ μέρους τους υποβολή προσφοράς. Τα έγγραφα του διαγωνισμού, αναφέρει, προτρέπουν τους ενδιαφερομένους προσφοροδότες να προσέλθουν στο site visit και να γνωρίσουν εξ' ιδίων τις συνθήκες της Μονάδας και να μελετήσουν τα υφιστάμενα έγγραφα που διατηρούνται στην Μονάδα. (Άρθρο 3.4 του Τόμου Α). Τους προτρέπουν επίσης, εάν εντοπίσουν ανάγκη για αποσαφήνιση των εγγράφων Διαγωνισμού, να ζητήσουν περισσότερες διευκρινήσεις μέσω του e-procurement μέχρι τις 3.12.2019.

Επιπρόσθετα, καταλήγει, σημαντικό κρίνεται το σημείο πως τα έγγραφα Διαγωνισμού προτρέπουν τους ενδιαφερομένους προσφοροδότες εάν εντοπίσουν οποιαδήποτε όρο που προσκρούει στην Ευρωπαϊκή ή Εθνική Νομοθεσία, να πληροφορήσουν την Αναθέτουσα Αρχή με «Ειδική Επιστολή» (Άρθρο 5.2.4 – Part A) εντός της διορίας λήξεως για υποβολή των παρατηρήσεων/διευκρινήσεων και ερωτήσεων δηλαδή μέχρι τις 3.12.2019.

Αρχικά και σε σχέση με το έννομο συμφέρον τους, είναι θέση των Αιτητών ότι αυτοί είναι ενδιαφερόμενο νομικό πρόσωπο που θα υπέβαλλε προσφορά στον επίδικο Διαγωνισμό, αν αυτός διενεργείτο με νόμιμους και διαφανείς όρους, και συνεπώς έχουν έννομο συμφέρον να ασκήσουν την παρούσα Προσφυγή και παρέπεμψαν σε σχετικές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου². Η Προσφυγή αυτή ασκείται, μεταξύ άλλων, συνεχίζοντας, δυνάμει των άρθρων 21(4) και 25(2)(γ) του περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010 (Ν.104(I)/2010), τα οποία διέπουν ειδικά και συγκεκριμένα τις περιπτώσεις όπου με την Προσφυγή ζητείται η ακύρωση ή τροποποίηση οποιωνδήποτε όρων που περιέχονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού. Από τις σαφείς και συγκεκριμένες προαναφερόμενες διατάξεις προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι έχουν προθεσμία 10 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης των πράξεων ή αποφάσεων της Αναθέτουσας Αρχής, που περιέχονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο σχετικό με τη διαδικασία του διαγωνισμού και αναφέρονται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές προδιαγραφές, λόγω παραβίασεως οποιασδήποτε διάταξης του ισχύοντος δικαίου, για να ασκήσουν την Προσφυγή, η οποία και ασκείται πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών.

---

² Χαραλάμπους ν Δημοκρατίας (1996) 3 ΑΑΔ και Louis Tourist Agency Ltd κ.α. ν Δημοκρατίας (2000) 3 ΑΑΔ

Περαιτέρω, συνεχίζουν, είναι υποχρέωση και καθήκον της Αναθέτουσας Αρχής, δυνάμει του Άρθρου 179 του Συντάγματος και της Ενωσιακής νομολογίας, να μην πάρει οποιαδήποτε απόφαση η οποία συγκρούεται με το Ενωσιακό δίκαιο και να μην υιοθετεί οποιαδήποτε πράξη ή απόφαση που να είναι καθ' οιονδήποτε τρόπο αντίθετη ή ασύμφωνη προς οιαδήποτε διάταξη του Συντάγματος ή προς οποιαδήποτε υποχρέωση επιβάλλεται στη Δημοκρατία ως αποτέλεσμα της συμμετοχής της ως κράτος μέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρέπεμψε δε σε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση *Fratelli Costanzo*. Από τη στιγμή, συνεχίζουν, που είναι παραδεκτό από την Αναθέτουσα Αρχή ότι υπάρχουν παράνομοι όροι η μόνη οδός είναι, εφόσον προχωρά στην εκδίκαση της η Προσφυγή χωρίς να υπάρξει οποιαδήποτε αλλαγή, να ακυρωθεί ο διαγωνισμός και να επαναπροκηρυχθεί. Αναφέρθηκε, επίσης, σε σειρά άλλων αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης³ αναφορικά με την δημοσίευση παράνομων όρων σε διαγωνισμούς.

Εάν υπάρχει ένας παράνομος όρος, καταλήγουν, ο οποίος προνοεί το θάψιμο 50.000 τόνων παράνομα, αυτό είναι πολύ πιθανόν να οδήγησε πολλούς οικονομικούς φορείς να μην ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό. Εάν ο όρος αυτός θα αλλάξει, θα πρέπει να δοθεί η ευκαιρία και σε οικονομικούς φορείς που δεν

---

³ *C-448/01 EVN AG and Wienstrom GmbH v. Republic of Austria, C-368/10 European Commission v. kingdom of the Netherlands και C-298/15 Botra UAB v. Klaipeda Seaport Authority, Lithuania*

έδειξαν ενδιαφέρον να ενδιαφερθούν, και αυτό επιτυγχάνεται με την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξη του με τους σωστούς νόμιμους όρους.

Όσον αφορά την δεύτερη προδικαστική ένσταση, οι Αιτητές αναφέρουν ότι, σε καμία διάταξη του Ν.104(I)/2010, δεν προβλέπεται οποιαδήποτε διαδικασία υποβολής προηγουμένως αιτήματος από τον Ενδιαφερόμενο υποψήφιο στην Αναθέτουσα Αρχή για ακύρωση ή τροποποίηση παράνομων όρων του διαγωνισμού, ως προϋπόθεση για την άσκηση Προσφυγής, ούτε και προβλέπεται παράταση της προθεσμίας για το σκοπό αυτό. Ούτε προβλέπεται οποιαδήποτε διαδικασία προηγούμενης ενημέρωσης της Αναθέτουσας Αρχής για την πρόθεση καταχώρισης Προσφυγής στην Α.Α.Π. Αντίθετα προβλέπεται ρητά ότι η Προσφυγή ασκείται πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών. Αν ο Νομοθέτης ήθελε να προνοήσει για τέτοια διαδικασία ως προϋπόθεση για την άσκηση Προσφυγής, θα προσέθετε σχετικές ρητές και σαφείς διατάξεις στο Νόμο, προβλέποντας επίσης και για παράταση της σχετικής προθεσμίας.

Περαιτέρω, αναφέρουν, αν ο σκοπός του Νομοθέτη ήταν να υπάρχει τέτοια διαδικασία και η απάντηση της Αναθέτουσας Αρχής να θεωρείτο πράξη ή απόφαση που μπορεί να προσβληθεί με βάση τα άρθρα 19(1), 21(1) και 25(2)(β) του Ν.104(I)/2010, δηλαδή να ακυρώσει την πράξη ή απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, αν αυτή παραβιάζει οποιαδήποτε διάταξη του ισχύοντος δικαίου, τότε δεν θα είχε κανένα νόημα η θεσμοθέτηση των άρθρων 21(4) και

25(2)(γ) του Ν.104(Ι)/2010 που διαλαμβάνουν την άσκηση προσφυγής εντός 10 ημερών από τη δημοσίευση της προκήρυξης, πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών. Θα ήταν αρκετά τα άρθρα 19(1), 21(1) και 25(2)(β) του Ν.104(Ι)/2010 με ρητή αναφορά σε υποχρεωτική διαδικασία ιεραρχικής Προσφυγής στην Αναθέτουσα Αρχή.

Ερμηνεία των προαναφερόμενων άρθρων 21(4) και 25(2)(γ) του Ν. 104(Ι)/2010 κατά τον τρόπο που εισηγείται η Αναθέτουσα Αρχή, συνεχίζουν, θα σήμαινε ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αναγκαστικά θα προέβαινε η ίδια σε τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου και ουσιαστικά σε διαγραφή ή αφαίρεση των άρθρων αυτών και πρόσθεση υποχρεωτικής διαδικασίας ιεραρχικής προσφυγής, πράγματα για τα οποία, φυσικά, δεν έχει εξουσία λόγω της διάκρισης των εξουσιών. Μόνο ο Νομοθέτης έχει δικαίωμα και θα μπορούσε να προβεί στις σχετικές τροποποιήσεις και όχι το διοικητικό όργανο που τις ερμηνεύει και τις εφαρμόζει.

Επιπρόσθετα αναφέρουν, στο Μέρος Α' Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς άρθρο 5 των όρων του επίδικου διαγωνισμού, προβλέπεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να προβαίνει σε μικρής έκτασης προσθήκες, διορθώσεις ή αλλαγές στα Έγγραφα της Προσφοράς, καθώς επίσης να υποβάλλουν διευκρινιστικές ερωτήσεις, εισηγήσεις, σχόλια και/ή παρατηρήσεις. Ουδεμία πρόβλεψη ή αναφορά υπάρχει για αιτήματα που αφορούν για ακύρωση ή τροποποίηση όρων των εγγράφων της Προσφοράς, λόγω παραβίασεως οποιασδήποτε διάταξης του ισχύοντος δικαίου. Οι

θεραπείες που ζητούν οι Αιτητές δεν αφορούν μικρής έκτασης προσθήκες, διορθώσεις ή αλλαγές στα Έγγραφα της Προσφοράς και η ορθή διαδικασία είναι η άσκηση προσφυγής δυνάμει των άρθρων 21(4) και 25(2)(γ) του Ν. 104(I)/2010.

Η αποτροπή, καταλήγουν, της συνέχισης διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, όταν οποιοδήποτε όροι που περιέχονται στην Προκήρυξη ή στα έγγραφα του σχετικού διαγωνισμού παραβιάζουν οποιαδήποτε διάταξη του ισχύοντος δικαίου, είναι θέμα αυστηρά νομικό και δημόσιας τάξης και άπτεται των εξουσιών αλλά και των υποχρεώσεων της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών. Δεν μπορεί να εξαρτάται ούτε από την διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής, ούτε να επαφίεται στην πρόθεση ή ενδεχόμενη καλή διάθεση της Αναθέτουσας Αρχής, στα πλαίσια διαδικασίας διευκρινίσεων και σχολίων ή παρατηρήσεων.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.

Θα εξετάσουμε αρχικά τις δύο προδικαστικές ενστάσεις για να διαπιστωθεί αν όντως οι Αιτητές νομιμοποιούνται να υποβάλουν προσφυγή. Έχουμε εξετάσει με προσοχή τις θέσεις των δύο πλευρών αναφορικά με τις δυο προδικαστικές ενστάσεις. Οι Αιτητές στηρίζουν το έννομο συμφέρον τους στα άρθρα 21(4) και 25(2)(γ) του Ν.104(I)/2010, τα οποία αναφέρουν τα πιο κάτω:

«Προθεσμίες άσκησης προσφυγής

21.-(1) Η προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23 του παρόντος Νόμου, ασκείται:

[...]

(4) Στις περιπτώσεις πράξεων ή αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα που περιέχονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο σχετικό με τη διαδικασία του διαγωνισμού και αναφέρονται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές προδιαγραφές, οι οποίες αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ειδική κοινοποίηση, η προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ασκείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης ή της απόφασης.

Λήψη αποφάσεων επί της προσφυγής

25.-(1) [...]

(2) Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, με βάση τα υποβληθέντα σε αυτήν στοιχεία, δύναται να εκδώσει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες αποφάσεις:

(α) [...]

(β) [...].

(γ) να ακυρώσει ή να διατάξει την τροποποίηση, οποιοδήποτε όρου, που περιέχεται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο σχετικό με την διαδικασία του διαγωνισμού και αναφέρεται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές προδιαγραφές πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών, λόγω παραβίασεως οποιασδήποτε διάταξης του ισχύοντος δικαίου.»

Όσον αφορά το έννομο συμφέρον των Αιτητών, αυτοί αποτελούν ένα οικονομικό φορέα ο οποίος έχει επιδείξει ενδιαφέρον για τον διαγωνισμό. Η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι οι Αιτητές από μόνοι τους δεν μπορούν και δεν πληρούν τα κριτήρια για συμμετοχή στον διαγωνισμό δεν γίνεται αποδεκτή. Με αυτή της την θέση η Αναθέτουσα Αρχή, ουσιαστικά προβαίνει στο στάδιο αυτό σε αξιολόγηση των ικανοτήτων των Αιτητών, προτού οι τελευταίοι υποβάλουν σε αυτή τα όποια

στοιχεία απαιτούνται από τον διαγωνισμό προς τεκμηρίωση των κριτηρίων συμμετοχής. Εν πάση περιπτώσει σημειώνουμε ότι οι Αιτητές έχουν την δυνατότητα να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό ως μέλος κοινοπραξίας, η οποία δεν είναι αναγκαίο να είναι εγγεγραμμένη ως τέτοια στο παρόν στάδιο. Στον ισχυρισμό της Αναθέτουσας Αρχής ότι το έννομο συμφέρον των Αιτητών είναι υποθετικό και αόριστο, καθότι δεν τεκμηριώνεται το όποιο ενδιαφέρον για συμμετοχή στη διαδικασία, επισημαίνουμε ότι ο διαγωνισμός βρίσκεται στο στάδιο της αρχικής προκήρυξης και οι Αιτητές έχουν επιδείξει ενδιαφέρον για αυτόν. Η όποια τεκμηρίωση της συμμετοχής τους στον διαγωνισμό θεωρούμε ότι δεν μπορεί να απαιτείται στο παρόν στάδιο, ούτε μπορούν να εξεταστούν οι άλλες παράμετροι που θέτει η Αναθέτουσα Αρχή όπως η ιδιότητα των Αιτητών ως εργοληπτική εταιρεία, η περίληψη στο καταστατικό τους της πρόνοιας σε σχέση με το αντικείμενο του διαγωνισμού, τα οικονομικά κριτήρια συμμετοχής και τα κριτήρια σε σχέση με την Προσωπική Κατάσταση του Προσφοροδότη. Ούτε συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι η προσφυγή θα έπρεπε να ασκηθεί από την κοινοπραξία και ότι οι Αιτητές θα έπρεπε να τεκμηριώσουν την συμμετοχή τους ως μέλος της κοινοπραξίας καθότι οι Αιτητές, θα μπορούσαν να συνομολογήσουν κοινοπραξία στο εγγύς μέλλον και σίγουρα πριν την προθεσμία υποβολής των προσφορών και να υποβάλουν σχετική προσφορά.

Σύμφωνα με τον Π.Δ. Δαγτόγλου, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο «Έννομο είναι το συμφέρον που όχι μόνο δεν αντίκειται στο δίκαιο, αλλά και αναγνωρίζεται από αυτό ως άξιο έννομης προστασίας .... Έτσι, ο ιδιώτης έχει έννομο συμφέρον στην τήρηση κανόνων δικαίου, π.χ. περί προστασίας του περιβάλλοντος ή πολεοδομίας, οι οποίοι επιβάλλουν υποχρεώσεις στην διοίκηση, χωρίς να του παρέχουν (υποκειμενικά) δικαιώματα, αλλά των οποίων η τήρηση δημιουργεί ή διασφαλίζει μια ευμενή γι' αυτόν κατάσταση .... Το έννομο συμφέρον, τέλος, πρέπει να είναι παρόν (ενεστώς), δηλαδή υπαρκτό κατά τον χρόνο ασκήσεως του ένδικου βοηθήματος ... 'Παρόν' όμως θεωρείται και το συμφέρον που απειλείται με βεβαιότητα στο άμεσο μέλλον».

Συνεπώς καταλήγουμε ότι η παραβίασης του ισχύοντος δικαίου στους όρους του διαγωνισμού, την οποία επικαλούνται οι Αιτητές, τους παρέχει το νόμιμο δικαίωμα να υποβάλουν προσφυγή και ως εκ τούτου η πρώτη προδικαστική ένσταση της Αναθέτουσας Αρχής απορρίπτεται.

Αναφορικά με την δεύτερη προδικαστική ένσταση για το πρόωρο της προσφυγής παραθέτουμε το σχετικό άρθρο 5 του Μέρους Α Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς των όρων του επίδικου διαγωνισμού στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα:

5. «PROVISION OF CLARIFICATIONS ON THE TENDER DOCUMENTS

5.1. Clarifications by the Coordinating Contracting Authority

1. The Coordinating Contracting Authority may make additions, corrections or modifications of a small scale to the Tender Documents, which shall be published via the e-Procurement System

(www.eprocurement.gov.cy), in order to be made available to all interested economic operators within the period specified in paragraph 2.12.

5.2. Submission of questions in writing by the interested economic operators

- 1. Any clarification questions, recommendations, comments and/or remarks regarding the terms of the Tender Documents shall be submitted by interested economic operators within the period specified in paragraph 2.12. The requests for clarifications must be submitted via the relevant functionality of the e-Procurement System, accessible from the workspace of the specific tender procedure.*
- 2. As long as clarification requests, recommendations, comments and/or remarks are requested in accordance with the above, the Coordinating Contracting Authority publishes on the e-Procurement System supplementary documents and/or clarifications where deemed necessary within the period specified in paragraph 2.12, whilst a relevant notification will be dispatched automatically to all interested economic operators.*
- 3. Under no circumstances, interested economic operators can invoke verbal responses/answers/explanations given by any public servant. The Coordinating Contracting Authority is not bound by any verbal responses/answers/explanations. Therefore, any questions that interested economic operators may have during the site visit, must be submitted by them through the relevant functionality provided by the e-Procurement System and answered by the Coordinating Contracting Authority as described in paragraph 1 and 2 above.*
- 4. If an interested economic operator establishes that specific term of the Tender Documents deviates from the National or Community Legislation, it must inform to this effect the Coordinating Contracting Authority within the deadline expiring on the date specified for the submission of comments, questions or recommendations, by special letter, otherwise such interested economic operator:*
  - a) Shall be deprived of the right to any financial compensation*
  - b) If appointed Contractor, it shall additionally be obliged to join forces with the Coordinating Contracting Authority in the harmonisation of the deviating term with the National or Community Legislation, even if this entails the economic operator incurring a financial burden».*

Θέση της Αναθέτουσας Αρχής είναι ότι οι Αιτητές θα έπρεπε, προτού καταχωρήσουν προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, να υποβάλουν στην Αναθέτουσα Αρχή στο στάδιο των παρατηρήσεων, διευκρινήσεων και ερωτήσεων, οποιαδήποτε ισχυριζόμενη πλημμέλεια, ασάφεια ή αοριστία των επιμέρους όρων του Διαγωνισμού και ότι οι παρατηρήσεις τους θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν μέσω των απαντήσεων που θα δοθούν. Σε συμφωνία με τους Αιτητές, κρίνουμε ότι αυτοί νομιμοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 21(4) και 25(2)(γ) του Ν. 104(I)/2010 να υποβάλουν την παρούσα προσφυγή. Το άρθρο 21(4) παρέχει με σαφήνεια το δικαίωμα προσφυγής εντός 10 ημερών, στις περιπτώσεις πράξεων ή αποφάσεων της Αναθέτουσας Αρχής που περιέχονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού και αναφέρονται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές προδιαγραφές. Στην παρούσα περίπτωση η προσφυγή στρέφεται εναντίον όρων που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού και αφορούν τεχνικές προδιαγραφές.

Η Αναθέτουσα Αρχή μας παρέπεμψε στον όρο 5.2.4, ο οποίος αναφέρεται στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας διαπιστώνει ότι κάποιος όρος του διαγωνισμού αντίκειται στην Εθνική ή Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, παραπέμποντας στα δικαιώματα η/και τις υποχρεώσεις του στο στάδιο της εκτέλεσης του έργου στην περίπτωση που δεν θέσει τέτοιο ζήτημα στο στάδιο των ερωτοαπαντήσεων. Ο πιο πάνω όρος δεν αποστερεί, με οποιοδήποτε τρόπο, το δικαίωμα προσφυγής που παρέχουν τα άρθρα 21(4) και 25(2)(γ) του Ν.104(I)/2010. Ο διαγωνισμός βρίσκεται

στο στάδιο της προκήρυξης, οι Αιτητές εξέφρασαν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν σε αυτόν, δεν υπέβαλαν ακόμη προσφορά και συνεπώς δεν έκαναν ακόμα αποδεκτούς τους όρους του διαγωνισμού ώστε να ισχύει το δόγμα της επιδοκίμασίας και της ταυτόχρονης αποδοκίμασίας, έχουν την άποψη ότι όροι του διαγωνισμού αντίκεινται της κείμενης Νομοθεσίας και επέλεξαν την αμφισβήτηση τους μέσω της οδού που τους παρέχει ο Νόμος 104(I)/2010.

Συνεπώς και η δεύτερη προδικαστική ένσταση της Αναθέτουσας Αρχής απορρίπτεται.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΠΟΥ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΝΤΑΙ

Αφού έχουμε καταλήξει για τις προδικαστικές ενστάσεις θα εξετάσουμε τα όσα εγείρουν οι Αιτητές αναφορικά με την πιθανή παράβαση του ισχύοντος δικαίου από τους όρους του διαγωνισμού.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται αρχικά ότι υπάρχει παράβαση και πρέπει να ακυρωθεί ο όρος 4.4 της Προκήρυξης και/ή των εγγράφων του Διαγωνισμού «Minimum Annual Quantities to be processed” του Part D: Employer’s Requirements και Form 9 FINANCIAL OFFER, που προβλέπει την χωρίς προηγούμενη επεξεργασία υγειονομική ταφή 50.000 τόνων, ανά έτος, σύμμεικτων αστικών απορριμμάτων, για συνολική διάρκεια πέντε (5) ετών, ο οποίος, ως ισχυρίζονται, παραβιάζει το άρθρο 6 της Οδηγίας 99/31/EK και το άρθρο 6 των περί Στερεών και Επικίνδυνων

Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμών του 2003 (Κ.Δ.Π. 562/2003).

Από τις παραπάνω πρόνοιες, τόσο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και του ημετέρου δικαίου, αναφέρουν οι Αιτητές, προκύπτει ότι δεν είναι επιτρεπτή η υγειονομική ταφή αποβλήτων που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία, εκτός εάν πρόκειται περί αδρανών αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων, η επεξεργασία των οποίων είναι τεχνικώς αδύνατη ή δεν μειώνει την ποσότητα των αποβλήτων ή τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία ή για το περιβάλλον. Ας σημειωθεί, συνεχίζουν ότι τα σύμμεικτα αστικά απορρίμματα δεν εμπίπτουν σε μία από τις προαναφερθείσες εξαιρέσεις, περί δυνατότητας ταφής χωρίς προηγούμενη επεξεργασία. Επομένως, συνεχίζουν, η διαδικασία ανάθεσης παροχής υπηρεσιών υγειονομικής ταφής αποβλήτων που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία και που δεν εμπίπτουν στις παραπάνω εξαιρέσεις δεν είναι νομικώς επιτρεπτή και συνεπώς, οποιαδήποτε πράξη ανήκει σε μία τέτοια νομικώς ανεπίτρεπτη διαδικασία είναι παράνομη και παραβιάζει τις πρόνοιες τόσο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και του ημετέρου ισχύοντος δικαίου.

Οι Αιτητές ζητούν επίσης να ακυρωθεί το μέρος της Προκήρυξης και/ή των εγγράφων του Διαγωνισμού Κεφάλαια 1, 2, 3, 4 και 6 του Part D – Employer’s Requirements – Tender ΤΑΥ 13/2019, που έχει ως αντικείμενο την περιβαλλοντικά ουσιώδη τροποποίηση του υφιστάμενου και ήδη εγκεκριμένου έργου, και αφορά την

διαχείριση επιπλέον 120.000 τόνων αποβλήτων ανά έτος, εκ των οποίων 50.000 τόνοι θα οδηγούνται χωρίς επεξεργασία σε υγειονομική ταφή ετήσια, καθώς επίσης και στη προσθήκη επιπλέον εξοπλισμού, για τον τεμαχισμό ογκωδών αποβλήτων, οι οποίες τροποποιήσεις ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, γεγονός που παραβιάζει την διαδικασία των άρθρων 19 και 20 Νόμου 127(Ι)/2018, περί εξασφάλισης «Περιβαλλοντικής Έγκρισης από την Περιβαλλοντική Αρχή» πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών του διαγωνισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1, της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ, αναφέρουν οι Αιτητές, πριν από τη δημοσίευση της εν λόγω Προκήρυξης πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η αδειοδοτική διαδικασία που προβλέπεται στην Οδηγία αυτή. Τούτο ισχύει όχι μόνο διότι επιβάλλεται από την αρχή της πρόληψης που ισχύει στο Ενωσιακό περιβαλλοντικό δίκαιο, αλλά και λόγω των γενικών αρχών των δημοσίων συμβάσεων και, ιδίως των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, οι οποίες επιβάλλουν το αντικείμενο μίας δημόσιας σύμβασης να προσδιορίζεται οριστικά και κατά τρόπο πλήρως διαφανή, σαφή και ορισμένο, ήδη από την οικεία Προκήρυξη του διαγωνισμού.

Οι Αιτητές αναφέρουν επίσης ότι σύμφωνα με το άρθρο 19 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 (127(Ι)/2018) ετοιμάζεται και υποβάλλεται στην Περιβαλλοντική Αρχή, μελέτη

αναφορικά με το εν λόγω έργο. Επίσης, συνεχίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Νόμου 127(I)/2018, απαιτείται όπως ο φορέας που θα εκτελέσει έργο, το οποίο εμπίπτει σε κατηγορία έργων του Πρώτου ή του Δεύτερου Παραρτήματος, εξασφαλίσει Περιβαλλοντική Έγκριση από την Περιβαλλοντική Αρχή. Ακόμα, αναφέρουν, στο άρθρο 13 του Δεύτερου Παραρτήματος του Νόμου 127(I)/2018 προβλέπεται ότι και η τροποποίηση ή επέκταση έργων τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεστεί ή εκτελούνται και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον απαιτεί την εξασφάλιση έγκρισης από την Περιβαλλοντική Αρχή. Το έργο αυτό εντάσσεται στο Παράρτημα 1 του Ν. 127(I)/2018 και για την περιβαλλοντική του αδειοδότηση, απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον – ΜΕΕΠ. Στην περίπτωση τροποποίησης της υφιστάμενης αδειοδότησης του έργου, τότε αυτό εμπίπτει στη διαδικασία του Παραρτήματος 2 του Ν. 127(I)/2018 όπου θα πρέπει να υποβληθούν οι πληροφορίες που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 23 και επαφίεται στην κρίση της αδειοδοτούσας αρχής να αποφασίσει εάν θα απαιτηθεί νέα ΜΕΕΠ ή αν θα ακολουθηθεί η διαδικασία του Παραρτήματος 2.

Επομένως, αναφέρουν, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Νόμου 127(I)/2018 πριν από τη δημοσίευση Προκήρυξης μίας δημόσιας σύμβασης, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει, να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 19 του Νόμου 127(I)/2018, και ακόμα να έχει εξασφαλίσει Περιβαλλοντική Έγκριση από την Περιβαλλοντική Αρχή.

Στην προκειμένη περίπτωση, συνεχίζουν, στα δεδομένα του παρόντος Διαγωνισμού περιλαμβάνεται μόνο η Γνωμάτευση περί εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η οποία δόθηκε στις 14.07.2004. Το αντικείμενο του Διαγωνισμού συνιστά περιβαλλοντικά ουσιώδη τροποποίηση του υφιστάμενου και ήδη εγκεκριμένου έργου, εφόσον αφορά διαχείριση επιπλέον 120.000 τόνων αποβλήτων ετήσια και σε προσθήκη επιπλέον εξοπλισμού για τον τεμαχισμό ογκωδών αποβλήτων. Συνεπώς οι παραπάνω αλλαγές ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και δεν έχει τηρηθεί η διαδικασία των άρθρων 19 και 20 Νόμου 127(Ι)/2018, περί εξασφάλισης «Περιβαλλοντικής Έγκρισης από την Περιβαλλοντική Αρχή», γεγονός που παραβιάζει τις προαναφερόμενες διατάξεις του ισχύοντος δικαίου.

Οι Αιτητές ζητούν επίσης να ακυρωθεί το μέρος της Προκήρυξης και/ή των εγγράφων του Διαγωνισμού Άρθρο 6.2. Part D – Employer’s Requirements – Tender TAY 13/2019, που έχει ως αντικείμενο τις τεχνικές προδιαγραφές για το έργο της κατασκευής της Β’ φάσης του ΧΥΤΥ και της αποκατάστασης του κυττάρου της Α’ φάσης, οι οποίες είναι ουσιωδώς ελλιπείς, αόριστες και ασαφείς και παραβιάζουν τις Αρχές της δημοσιότητας, ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας και των προνοιών του άρθρου 39 του περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου – Ν. 73 (Ι)/2016, πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών του διαγωνισμού. Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι στα έγγραφα του Διαγωνισμού δεν περιλαμβάνονται οι

απαραίτητες από το νόμο, τεχνικές προδιαγραφές για το έργο της κατασκευής της Β' Φάσης του ΧΥΤΥ και της αποκατάστασης του κυττάρου της Α' Φάσης και παρέθεσαν μια σειρά από τεχνικά θέματα που κατά την άποψη τους θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στα έγγραφα του Διαγωνισμού.

Ακόμα, συνεχίζουν, αναφορικά με το θέμα της συλλογής και απομάκρυνσης των στραγγισμάτων του κυττάρου Β' Φάσης στο τεύχος PART D: EMPLOYER'S REQUIREMENTS δίνεται μια ασαφής αναφορά και η μόνη προδιαγραφή για την κατασκευή του έργου είναι ότι τα φρεάτια συλλογής των στραγγισμάτων θα χρησιμοποιούνται και σαν φρεάτια δειγματοληψίας και μέσω κατάλληλων αντλητικών διατάξεων θα οδηγούνται προς βιολογική επεξεργασία. Δεν προσδιορίζονται ουσιαστικοί κανόνες της μελέτης, όπως ο ελάχιστος αριθμός των φρεατίων συλλογής/δειγματοληψίας, η απαίτηση κατασκευής τους εντός ή εκτός της απορριμματικής μάζας, ο αριθμός των αντλιών εκάστου φρεατίου, η ελάχιστη δυναμικότητα αυτών και πολλά άλλα, παραβλέποντας πλήρως το γεγονός ότι το κύτταρο Β' καταλαμβάνει μία έκταση περίπου 130 στρεμμάτων και ακόμα και σε περιπτώσεις ήπιων καιρικών φαινομένων οι όγκοι στραγγισμάτων και βροχοστραγγισμάτων που θα παραχθούν θα ανέρχονται σε μερικές χιλιάδες κυβικά μέτρα στη διάρκεια μίας και μόνο ημέρας. Οι υποχρεώσεις από πλευράς προσφοροδοτών αλλά και του αναδόχου που θα αναλάβει το έργο, αναφορικά με τον τρόπο διαχείρισης των στραγγισμάτων και των βροχοστραγγισμάτων, περιορίζονται μόνο στη μεταφορά 200 m³/d προς επεξεργασία. Η απουσία όλων

αυτών των κανόνων μελέτης και υπολογισμού καθιστούν αδύνατη την αντικειμενική σύγκριση των προσφορών.

Οι Αιτητές ζητούν επίσης να ακυρωθεί το μέρος της Προκήρυξης και/ή των εγγράφων του Διαγωνισμού Κεφάλαια 1, 2, 3 και 4 του Part D – Employer’s Requirements – Tender TAY 13/2019, που αναφέρονται στα περιβαλλοντικά δεδομένα του έργου τα οποία έχουν ουσιωδώς μεταβληθεί από τα δεδομένα της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης της 14.7.2004 και της πραγματικής σημερινής θέσης, χωρίς να υπάρχει νέα γνωμάτευση περί εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον στα δεδομένα του διαγωνισμού, κατά παράβαση των άρθρων 19 και 20 Νόμου 127(I)/2018 περί εξασφάλισης «Περιβαλλοντικής Έγκρισης από την Περιβαλλοντική Αρχή», πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών του διαγωνισμού.

Όπως προκύπτει, συνεχίζουν, τα περιβαλλοντικά δεδομένα του έργου έχουν ουσιωδώς μεταβληθεί (π.χ. η ακριβής θέση του ΧΥΤΥ, εντός των ορίων της ΟΕΔΑ, διαφοροποιείται μεταξύ της από 14.07.2004 Γνωμάτευσης και της πραγματικής σημερινής θέσης). Ωστόσο, ουδεμία άλλη Γνωμάτευση περί εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον έχει τεθεί στα δεδομένα του Διαγωνισμού, ώστε κάθε ενδιαφερόμενος φορέας να γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από αυτή. Επομένως, αναφέρουν οι Αιτητές, είτε δεν υπάρχει κάποια νεότερη Γνωμάτευση περί εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, οπότε η Προκήρυξη

προσκρούει στον Νόμο 127(Ι)/2018, είτε υπάρχει κάποια νεότερη Γνωμάτευση, οπότε η Προκήρυξη είναι πρόδηλα ασαφής και αόριστη, στο μέτρο κατά το οποίο αυτή η νεότερη Γνωμάτευση δεν έχει τεθεί υπόψη των ενδιαφερόμενων φορέων. Συναφώς, καταλήγουν, η πλήρης γνώση όλης της περιβαλλοντική αδειοδότησης του έργου είναι κρίσιμη, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τον Ν. 127(Ι)/2018, η τήρηση της όποιας ισχύουσας περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης είναι υποχρεωτική.

Τέλος οι Αιτητές ζητούν να ακυρωθεί ολόκληρη η Προκήρυξη και/ή όλα τα έγγραφα του Διαγωνισμού ενόψει των προαναφερόμενων παραβιάσεων του ισχύοντος δικαίου και των ουσιωδώς ελλειπόν, αόριστων και ασαφών όρων που περιέχουν, πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών του διαγωνισμού.

Από πλευρά της Αναθέτουσας Αρχής, όσον αφορά τον πρώτο όρο, δηλαδή τον όρο 4.4 «Minimum Annual Quantities to be processed” του Part D: Employers Requirements και το Unit Price 3 στο Form 9 Financial Offer, αναφέρθηκε ότι αυτός θα ακυρωθεί και θα υπάρξουν τέτοιες τεχνικές αλλαγές στον τρόπο διεργασίας / επεξεργασίας, όπου οι 50.000 τόνοι ανά έτος σύμμεικτων απορριμμάτων θα τυγχάνουν προηγούμενης κατάλληλης επεξεργασίας και δεν θα αντίκεινται στην Οδηγία ή/και Εθνική Νομοθεσία.

Αναφορικά με τον δεύτερο ισχυρισμό που αφορά το μέρος της Προκήρυξης και/ή των εγγράφων του Διαγωνισμού Κεφάλαια 1, 2, 3,4 και 6 του Part D- Employer’s Requirements, που έχει ως αντικείμενο την περιβαλλοντικά ουσιώδη τροποποίηση

του υφιστάμενου και ήδη εγκεκριμένου έργου, η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι ο ισχυρισμός αυτός καθίσταται παντελώς αβάσιμος, λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω απόφαση ότι οι 50.000 τόνοι ανά έτος σύμμεικτων απορριμμάτων θα τυγχάνουν προηγούμενης κατάλληλης επεξεργασίας και συνεπώς όλοι οι 240.000 τόνοι ετήσια που θα εισέρχονται στην Μονάδα θα τυγχάνουν αποδεκτής επεξεργασίας σύμφωνα με τις Νομοθεσίες.

Η αιτούμενη θεραπεία, συνεχίζει, βασίζεται στην εικασία των Αιτητών, ότι οι 120.000 επιπλέον τόνοι ετήσια συνιστούν ουσιώδη τροποποίηση του υφιστάμενου και ήδη εγκεκριμένου έργου, βάσει του Άρθρου 20 του Νόμου 127(I)/2018 που απαιτεί εκπόνηση Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) και εξασφάλιση Περιβαλλοντικής έγκρισης από την Περιβαλλοντική Αρχή πριν την έναρξη κατασκευής του έργου. Οι Αιτητές δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν ποια είναι η δυναμικότητα του ήδη εγκεκριμένου έργου είτε μέσω της από 14.07.2004 Γνωμάτευσης, καθότι καμία αναφορά στην δυναμικότητα της Μονάδας δεν εμπεριέχεται σε αυτήν, ούτε επίσης η ΜΕΕΠ που αφορά την Μονάδα ΟΕΔΑ Κόστης είναι διαθέσιμη στο ηλεκτρονικό αρχείο της Περιβαλλοντικής Αρχής.

Επιπρόσθετα, συνεχίζει, ο ισχυρισμός ότι οι επιπλέον 120.000 τόνοι / έτος συνιστούν ουσιώδη τροποποίηση του υφιστάμενου και ήδη εγκεκριμένου έργου είναι παραπλανητικός, καθότι σε πολλά σημεία των έγγραφων Διαγωνισμού η Αναθέτουσα Αρχή περιγράφει ποια είναι η υφιστάμενη δυναμικότητα της Μονάδας

και αυτή που έχει εγκριθεί. Συγκεκριμένα στο Part D : Employer's Requirements, Άρθρο 1.1 και 2.7, αναφέρεται ότι ο ετήσιος μέσος όρος της σχεδιαστικής δυναμικότητας της μονάδας, των 160.000 τόνων ετησίως, ουδέποτε είχε συμπληρωθεί από τα απόβλητα προερχόμενα από τις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου (110.000 – 120.000 τόνων ετησίως) και πως η μεταφορά των επιπλέον 120.000 τόνων ετησίως από την Επαρχία Λευκωσίας θα αξιοποιήσει την μέγιστη ετησία δυναμικότητα της Μονάδας, η οποία είναι 220.000 τόνους ετησίως. Οι επιπλέον 20.000 τόνοι / έτος πέραν της μέγιστης ετήσιας δυναμικότητας της Μονάδας, οι οποίες θα τυγχάνουν κατάλληλης επεξεργασίας, είναι της τάξεως του 9% και δεν θεωρείται ουσιώδης τροποποίηση του υφιστάμενου εγκεκριμένου έργου, ώστε να παραβιάζονται τα Άρθρα 19 και 20 του Νόμου 127(I)2018 και ούτε αναμένεται να επιφέρουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Επιπρόσθετα σε ότι αφορά τον ισχυρισμό που αφορά στην προσθήκη επιπλέον εξοπλισμού (Τεμαχιστή ογκωδών αποβλήτων), η Αναθέτουσα Αρχή θεωρεί ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι ανεδαφικός και καμία ουσιώδης τροποποίηση του υφιστάμενου εγκεκριμένου έργου θα υπάρξει. Ο επιπλέον καινούργιος τεμαχιστής δεν προορίζεται για παράλληλη χρήση με τον υφιστάμενο, αλλά ως εφεδρικός ή ως αντικατάσταση του πεπαλαιωμένου υφιστάμενου. Επιπλέον, η ετήσια ποσότητα των ογκωδών που θα επεξεργάζεται ο τεμαχιστής είναι 8.000 τόνοι / ετησίως που είναι ακριβώς η ίδια ποσότητα της υφιστάμενης σύμβασης όπως αναφέρεται στο Part D - Employer's Requirements, Άρθρο 2.6.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει επίσης ως εντελώς αβάσιμους και ανακριβείς τους ισχυρισμούς των Αιτητών αναφορικά με τους λόγους που επικαλούνται και αφορούν τα Κεφάλαια 1, 2, 3 και 4 του Part D – Employer’s Requirements. Τα έγγραφα Διαγωνισμού, συνεχίζει, έχουν σαν αντικείμενο “*the Design, Built and Operate (DBO) the new sanitary landfill cell, Phase B*”, δηλαδή την Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία της Β’ Φάσης του κυττάρου του χώρου υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ), και ως εκ τούτου ο λεπτομερής σχεδιασμός και η επιλογή των υλικών που θα προμηθευτούν για τον ΧΥΤΥ εναπόκεινται στον Ανάδοχο και θα τύχουν της έγκρισης του Εργοδότη. Επίσης το Άρθρο 6.2 - “Design, Built and Operate the new sanitary landfill cell, Phase B” του Part D έχει έκταση και γενική τεχνική περιγραφή 10 σελίδες, που ουδόλως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελλιπής και αόριστη. Συνεπώς οι ισχυρισμοί πως η Αναθέτουσα Αρχή δεν παραθέτει μελέτη του ΧΥΤΥ και δελτία ποσοτήτων είναι εντελώς άτοποι, καθότι πρόκειται για έργα τύπου DBO.

Αναφορικά με τον τέταρτο ισχυρισμό των Αιτητών που αφορά τα έγγραφα του Διαγωνισμού Κεφάλαια 1, 2, 3, 4 και 6 του Part D - Employer’s Requirements, που αναφέρονται στα περιβαλλοντικά δεδομένα του έργου, θέση της Αναθέτουσας Αρχής είναι ότι οι Αιτητές δεν είναι σε θέση μόνο από την περιβαλλοντική Γνωμάτευση της 14.7.2004 να γνωρίζουν τα περιβαλλοντικά δεδομένα του έργου για τα οποία υπάρχει έγκριση. Υπάρχει, τόνισε, διαβεβαίωση από την Περιβαλλοντική Αρχή, η οποία έχει εκδώσει την Γνωμάτευση, πως τα

περιβαλλοντικά δεδομένα του Έργου στα έγγραφα Διαγωνισμού δεν έχουν ουσιώδης τροποποιήσεις, που να απαιτούν εκπόνηση νέας ΜΕΕΠ ή νέα Γνωμάτευση, ούτε παραβιάζονται τα Άρθρα 19 και 20 του Νόμου 127(Ι)2018.

Όσον αφορά το αίτημα να ακυρωθεί ολόκληρη η Προκήρυξη και/ή όλα τα έγγραφα του Διαγωνισμού ενόψει των προαναφερόμενων παραβιάσεων του ισχύοντος δικαίου και των ουσιωδώς ελλিপών, αορίστων και ασαφών όρων που περιέχουν, είναι θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι θα πρέπει να απορριφθεί τόσο για τους λόγους που επεξηγήθηκαν πιο πάνω αλλά και για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Είναι προς το δημόσιο συμφέρον όπως, με τις αλλαγές που προτίθεται να επιφέρει η Αναθέτουσα Αρχή στα έγγραφα του διαγωνισμού, ο διαγωνισμός να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί η διαδικασία πριν την 1.4.2020 που λήγει η υφιστάμενη σύμβαση διαχείρισης των αποβλήτων.

Έχουμε καταγράψει τις απόψεις των δύο μερών. Αναφορικά με τον πρώτο ισχυρισμό των Αιτητών παραθέτουμε αρχικά τα σχετικά άρθρα της Οδηγίας 99/31/ΕΚ και του Κανονισμού.

Το άρθρο 6 της Οδηγίας 99/31/ΕΚ προνοεί ότι: *«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε: α) σε χώρους υγειονομικής ταφής πραγματοποιείται διάθεση μόνον αποβλήτων που έχουν υποστεί επεξεργασία: η παρούσα διάταξη μπορεί να μην εφαρμόζεται στα αδρανή απόβλητα η επεξεργασία των οποίων είναι τεχνικά αδύνατη, ή σε οποιαδήποτε άλλα απόβλητα η επεξεργασία των οποίων δεν συμβάλλει στην επίτευξη*

των στόχων της οδηγίας που ορίζονται στο άρθρο 1, μειώνοντας την ποσότητα των αποβλήτων ή τους κινδύνους για την υγεία του ανθρώπου ή για το περιβάλλον...».

Το δε άρθρο 6 των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμών του 2003 (Κ.Δ.Π. 562/2003) προνοεί ότι: *«Μόνο απόβλητα που έχουν υποστεί επεξεργασία είναι αποδεκτά σε χώρο υγειονομικής ταφής, εξαιρουμένων των αδρανών αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων η επεξεργασία των οποίων είναι τεχνικώς αδύνατη ή άλλων αποβλήτων η επεξεργασία των οποίων δε συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των παρόντων Κανονισμών, μειώνοντας την ποσότητα των αποβλήτων ή τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία ή για το περιβάλλον».*

Από την πιο πάνω οδηγία και τον πιο πάνω Κανονισμό προκύπτει ότι η διαδικασία ανάθεσης παροχής υπηρεσιών υγειονομικής ταφής αποβλήτων που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία και που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω εξαιρέσεις δεν είναι νομικά επιτρεπτή και παραβιάζει πρόνοιες τόσο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και του εθνικού ισχύοντος δικαίου.

Η Αναθέτουσα Αρχή στην αγόρευση της αναφερόμενη στον εν λόγω όρο σημείωσε:

«Ο όρος 4.4 «Minimum Annual Quantities to be processed» του Part D: Employers Requirements και το Unit Price 3 στο Form 9 Financial Offer θα ακυρωθούν. Θα υπάρξουν τέτοιες τεχνικές αλλαγές στον τρόπο διεργασίας / επεξεργασίας, που οι

50.000 τόνοι ανά έτος σύμμεικτων απορριμμάτων θα τυγχάνουν προηγούμενη κατάλληλη επεξεργασία και δεν θα αντίκεινται στην Οδηγία ή/και Εθνική Νομοθεσία».

Με βάση την πιο πάνω θέση της Αναθέτουσας Αρχής και την παραδοχή της κατά την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας ότι ο υπό κρίση όρος του διαγωνισμού αντιβαίνει τις πρόνοιες της Εθνικής και Κοινοτικής Οδηγίας, διατάσσεται η τροποποίηση του.

Όσον αφορά τον δεύτερο ισχυρισμό των Αιτητών που αφορά την εξασφάλιση «Περιβαλλοντικής Έγκρισης από την Περιβαλλοντική Αρχή» παραθέτουμε αρχικά τα σχετικά άρθρα της ισχύουσας νομοθεσίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1, της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ, *«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλισθεί ότι πριν χορηγηθεί άδεια, τα έργα τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω, μεταξύ άλλων, της φύσεως, του μεγέθους ή της θέσεως τους, υπόκεινται σε υποχρέωση αδειοδότησης και εκτίμησης των επιπτώσεων τους...»*. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 2, περ. γ, της ίδιας ως άνω Οδηγίας, «*άδεια*» είναι η *«απόφαση της ή των αρμόδιων αρχών που δίνει το δικαίωμα στον κύριο του έργου να πραγματοποιήσει το έργο»*.

Το άρθρο 19 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 (127(I)/2018) προνοεί ότι: *«Ανεξάρτητα από τις*

διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου ή διοικητικής πρακτικής, πριν χορηγηθεί έγκριση ή εξουσιοδότηση από το Υπουργικό Συμβούλιο ή από οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία για την εκτέλεση δημοσίου έργου το οποίο εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων του Πρώτου ή του Δεύτερου Παραρτήματος, ετοιμάζεται και υποβάλλεται στην Περιβαλλοντική Αρχή, αναφορικά με το εν λόγω έργο (α) Μελέτη αν το έργο εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων του Πρώτου Παραρτήματος, ή (β) οι πληροφορίες που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 23, αν το έργο εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων του Δεύτερου Παραρτήματος».

Επίσης το άρθρο 20 του Νόμου 127(Ι)/2018, «-(1) Κάθε πρόσωπο που προτίθεται να εκτελέσει έργο το οποίο εμπίπτει σε κατηγορία έργων του Πρώτου ή του Δεύτερου Παραρτήματος, αλλά η εκτέλεσή του δεν αποτελεί ανάπτυξη σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οφείλει, πριν αρχίσει οποιεσδήποτε εργασίες εκτέλεσης του έργου, να εξασφαλίσει Περιβαλλοντική Έγκριση από την Περιβαλλοντική Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου...».

Στο άρθρο 13 του Δεύτερου Παραρτήματος του Νόμου 127(Ι)/2018 προβλέπεται ότι εμπίπτει στο Παράρτημα αυτό «(α) Οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο Πρώτο Παράρτημα ή στο παρόν Παράρτημα, τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεστεί ή εκτελούνται και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον».

Από τα πιο πάνω άρθρα προκύπτει ότι για την κατασκευή νέων έργων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, απαιτείται αρχικά μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθώς και άδεια από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή. Επίσης για την τροποποίηση ή την επέκταση υφιστάμενων έργων που ενδέχεται και πάλι να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, απαιτείται τόσο περιβαλλοντική μελέτη καθώς επίσης και σχετική άδεια.

Στην παρούσα περίπτωση και με βάση τα όσα η Αναθέτουσα Αρχή έθεσε ενώπιόν μας, αναφορικά με τους επιπλέον 120.000 τόνους / έτος που θα επεξεργάζονται στη Μονάδα και τη θέση της ότι στην ουσία θα αξιοποιηθεί η μέγιστη ετησία δυναμικότητα της Μονάδας, η οποία σήμερα είναι 220.000 τόνους ετησίως, ενώ με κάποιες τροποποιήσεις στον τρόπο λειτουργίας της μονάδας, αυτή θα μπορεί να επεξεργάζεται 240.000 τόνους ετησίως, αυτά αποτελούν τεχνικά θέματα και ως εκ τούτου ανέλεγκτα από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Ούτε μπορούμε να κρίνουμε ότι οι επιπλέον 20.000 τόνοι ετησίως, πέραν της μέγιστης ετήσιας δυναμικότητας της Μονάδας, και οι οποίες είναι της τάξεως του 9% θεωρούνται ή όχι ουσιώδεις τροποποιήσεις του υφιστάμενου εγκεκριμένου έργου, ώστε να παραβιάζονται τα Άρθρα 19 και 20 του Νόμου 127(Ι)2018 και ούτε αν αυτές θα επιφέρουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η εκπρόσωπος της Αναθέτουσας Αρχής κατά την ακροαματική διαδικασία σημείωσε τα πιο κάτω:

«..... εμάς ο όρος μας ήταν ότι, πηγαίνετε και λειτουργάτε την μονάδα με μία υφιστάμενη άδεια που υπάρχει, υπάρχει μία άδεια που εκδόθηκε από δύο Υπουργούς, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Γεωργίας, βάσει μίας δυναμικότητας 190.000 τόνους, και ..... λειτουργάτε το με αυτούς τους όρους και όταν μπειτε μέσα τους πρώτους τρεις μήνες, και θα δείτε την κατάσταση, αν χρειαστεί η άδεια βιομηχανικών εκπομπών η ABE, να διαφοροποιηθεί, διότι εσείς οι ίδιοι θα δείτε πώς είναι καλό, με ποιόν τρόπο να λειτουργήσετε τούτη την μονάδα, εμείς δεν μπορούμε να σας πούμε πώς να την λειτουργήσετε. Εμείς σας λέμε, ορίστε μία μονάδα, έχει τόση δυναμικότητα, εμείς θα σας φέρνουμε 240.000 τόνους, επεξεργαστείτε το βάσει της Κοινοτικής Οδηγίας. Μπείτε μέσα, υπάρχει ο όρος μέσα στα έγγραφα μας που τους λέμε, μπειτε μέσα στην μονάδα εσείς οι experts, εσείς οι εμπειρογνώμονες που έχετε εμπειρίες από λειτουργία άλλων μονάδων, εμείς το κράτος μπορεί και να μην έχουμε τέτοιες εμπειρίες να λειτουργούμε έτσι μονάδες, και στους πρώτους τρεις μήνες αν η άδεια η οποία υφίσταται για τη μονάδα και λέει 190.000 τόνους ή μιλά για 2 βάρδιες, θέλει τροποποίηση και είσαστε υπόχρεοι να την τροποποιήσετε, να κάμετε αίτηση προς την Περιβαλλοντική Αρχή να την τροποποιήσετε την άδεια. Να αντανακλά τους όρους τους οποίους εσείς θα εφαρμόσετε αφού μπειτε μέσα στη μονάδα.»

Οι όροι 2.11, 2.12 και 3.6 του Part D προβλέπουν:

«2.11 Plants' Old Permits

After the commencement of Koshi ISWM Facilities operation in March 2010, the appropriate permits had been issued by the responsible Authorities, according to the National Laws in force then. These Permits describe various obligatory terms and conditions of the plant operation and environmental monitoring and they constitute binding documents for the Plant Operator, at any one time.

Operation Permit

The Ministry of Interior had issued an Operation Permit, No. 2.12.48.4.29.1 in the name of the previous Contractor/Operator, in accordance to the

provisions of the Integrated Pollution Prevention and Controls Laws of 2003 to 2008 (IPPC Directive 2008/1/EC) and the Water and Soil Pollution Control Law of 2002 to 2009, which is no longer in effect. Copy of the specific permit is presented hereof, as Annex 2.3 – Part E.

Discharge Permit

The Ministry of Agriculture, Rural Development and Environment had issued a Discharge Permit, No. 21/2012 in the name of the previous contractor/operator, which is no longer in effect. Copy of the specific permit is enclosed in Annex 2.4 – Part E hereof.

Air Emission Permit

The Ministry of Labor, Welfare and Social Insurance has issued an Air Emission Permit in the name of the previous Contractor/Operator, No. 39/2011 in accordance to the provisions of the Integrated Pollution, Prevention and Control Laws of 2003 to 2008 (IPPC Directive 2008/1/EC) and the Atmospheric Pollution Control Law of 2002 to 2009, which is no longer in effect. Copy of the permit, is attached as Annex 2.5 – Part E hereof.

Copies of the annual reports, on the basis of the Pollutant Release and Transfer Register (PRTR), concerning the annual amounts of pollutant releases to air, water and land as well as off-site transfers of waste and of pollutants in waste water from facilities that fall within the scope of the Regulation (EC) No. 166/2006 concerning the establishment of a European Pollutant Release and Transfer Register (E-PRTR), are presented hereof, as Annex 3 - Part E for various reporting years.

2.12 Plants' New Permits constituting part of the Operation Contract

Following the changes in the Legislation, the Koshi ISWM plant has to be operated according to the terms and conditions set in the Industrial Emissions Discharge (IED) Permit and the Waste Management Permit, whilst the WTS in Skarinou has to be operated according to the terms of the Discharge Permit and the Waste Management Permit.

According to the Industrial Emissions (Integrated Pollution Prevention and Control of Pollution) Act 2013 provision (IED Directive 2010/75/EU) the Discharge permit and the Air Emission Permit are now combined into one permit called “the Industrial Emission Discharge – IED Permit”.

Industrial Emissions Discharge permit

The new IED permit for the ISWM Plant was issued by the Minister of Labor, Welfare and Social Insurance jointly with the Minister of Agriculture, Rural Development and Environment in the name of the Employer (The Larnaca-Famagusta Solid Waste Management Board), on the basis of the provisions of the “Industrial Pollution, Prevention and Control Law of 2013 to 2016, N184(I)/2013”.

The IED Permit issued on 10/9/2018, with Ref. No. 2/2018 and validity until 30/6/2023, is presented in the Greek language, as Annex 2.1 – Part E.

Waste Management Permit

The new Waste Management permit was issued by the Minister of Agriculture, Rural Development and Environment in the name of the Employer, on the basis of the provisions of the “Waste Law of 2011 to 2016, N185(I)/2011”.

The new permit issued on 5/9/2018, with Ref. No. 2018.92.1 and validity until 30/6/2023, is presented hereof, as Annex 2.2 – Part E.

[...]

3.6 Compliance with Plant Permits Conditions, Revisions and/or Renewals

The permits described in paragraph 2.7 herein, that were issued for the Koshi ISWM Plant and associated works by the appropriate Authorities in 2018 with expiration dates in June 2023, prescribe all the obligatory operating, monitoring and reporting terms and conditions of the plant.

The Contractor must comply with all operational and performance requirements of the permits in-effect, throughout the Operation Contract Period and through any extension(s) to the operation contract period granted by the Employer.

*The Contractor, **within 3 months** from the Operation Commencement Date has to communicate to Employer’s representative with copy to the appropriate authorities, his intention, **if deemed necessary**, to submit applications for **revising or modifying** the plant’s permits on behalf of the Employer, based on his own plant operating conditions, process adjustments*

and plant performance that he implemented on the plant since the Operation Commencement date, as described in paragraph 2.8 herein.

At least 6 months prior to the plant's permits' expiration dates, the Contractor has to submit on behalf of the Employer, and on the appropriate format, applications to the relevant authorities for the renewal of the above permits, at his own expense.

The Contractor has to present himself, on all hearings of the revised and renewal permit applications, when invited by the appropriate Permitting Committees, as well as to carry out any Amendments to the applications thereof, as instructed by the aforesaid Committees.

It should be noted that the application for a renewal of the IED permit shall include a baseline report, on the basis of the provisions of the "Industrial Pollution, Prevention and Control Law of 2013 to 2016, N184(I)/2013" The baseline report shall contain the information necessary to determine the state of soil and groundwater contamination so as to make a quantified comparison with the state upon definitive cessation of activities.

The renewed permits when issued, describe may include additional, or modified obligatory terms and conditions regarding the plant operation and the Contractor shall adhere to these on his own expense».

Συνεπώς το όποιο αίτημα των Αιτητών για τροποποίηση των εν λόγω όρων δεν γίνεται αποδεκτό καθώς ο ανάδοχος επιβαρύνεται με την υποχρέωση τροποποίησης των υφιστάμενων αδειών, σύμφωνα με τον όρο 3.6, εντός περιόδου τριών μηνών από την ημέρα ανάληψης της λειτουργίας της μονάδας, αν αυτό απαιτηθεί, ούτως ώστε να συνάδουν με την κείμενη νομοθεσία παροχής των σχετικών αδειών λειτουργίας από τις Αρμόδιες Αρχές. Το θέμα στην ουσία του είναι τεχνικό και ως εκ τούτου ανέλεγκτο. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεν είναι αρμόδια Αρχή έκδοσης τέτοιων αδειών και ως εκ τούτου δεν δύναται να κρίνει ή να προεξοφλήσει οτιδήποτε επί αυτού του θέματος.

Σχετικά με τον ισχυρισμό που επικαλούνται οι Αιτητές αναφορικά με τις ελλειπείς τεχνικές προδιαγραφές για το έργο της κατασκευής της Β' φάσης του ΧΥΤΥ και της αποκατάστασης του κυττάρου της Α' φάσης, σημειώνουμε ότι τα έγγραφα Διαγωνισμού καθορίζουν ότι το έργο είναι του τύπου DBO (Design, Built and Operate). Συνεπώς, θα συμφωνήσουμε και εδώ με την Αναθέτουσα Αρχή ότι, εναπόκειται στον κάθε προσφοροδότη να υποβάλει λεπτομερή σχεδιασμό του έργου, καθορίζοντας τα υλικά που θα προμηθεύσει, τον τρόπο κατασκευής, τα οποία θα τύχουν της έγκρισης της Αναθέτουσας Αρχής. Η αναφορά επίσης της Αναθέτουσας Αρχής ότι το Άρθρο 6.2 - "Design, Built and Operate the new sanitary landfill cell, Phase B" του Part D, έχει έκταση και γενική τεχνική περιγραφή 10 σελίδων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελλιπής και αόριστη, ως ισχυρίζονται οι Αιτητές. Συνεπώς απορρίπτεται το αίτημα αυτό των Αιτητών.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι τα περιβαλλοντικά δεδομένα του έργου έχουν ουσιωδώς μεταβληθεί από τα δεδομένα της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης της 14.7.2004 σε σχέση με την πραγματική σημερινή θέση, χωρίς να υπάρχει νέα γνωμάτευση περί εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον στα δεδομένα του διαγωνισμού, με βάση τα όσα αναφέραμε προηγουμένως σχετικά με την υφιστάμενη άδεια λειτουργίας την μονάδας ο ισχυρισμός αυτός δεν μας βρίσκει σύμφωνους.

Τέλος όσον αφορά το αίτημα να ακυρωθεί ολόκληρη η Προκήρυξη και/ή όλα τα έγγραφα του Διαγωνισμού, ενόψει παραβιάσεων του ισχύοντα δικαίου και των ουσιωδώς ελλειπόν, αορίστων και ασαφών όρων που περιέχουν, σημειώνουμε ότι η εξουσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών βάσει του άρθρου 25(1) του Νόμου 104(I)2010 περιορίζεται στο να ακυρώνει ή να διατάσσει την τροποποίηση όρου και συνεπώς το αίτημα αυτό των Αιτητών απορρίπτεται.

Ως εκ των πιο πάνω διατάσσεται η τροποποίηση του όρου 4.4 «Minimum Annual Quantities to be processed» του Part D: Employers Requirements και το Unit Price 3 στο Form 9 Financial Offer, ούτως ώστε να συνάδει με την Ευρωπαϊκή Οδηγία και την Εθνική Νομοθεσία. Τα υπόλοιπα αιτήματα των Αιτητών απορρίπτονται.

.....
Δήμος Θωμά
Προεδρεύων

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Ως και στην απόφαση μου κατά την έκδοση του προσωρινού μέτρου, την οποία παραθέτω κατωτέρω στην ολότητα της, εξακολουθώ για τους ίδιους λόγους να πιστεύω ότι η προσφυγή είναι πρόωρη αφού οι προβλεπόμενες από τους όρους του διαγωνισμού διαδικασίες δεν ακολουθήθηκαν από τους Αιτητές. Αυτό μάλιστα καθίσταται εμφανέστατο μετά και από την ακροαματική διαδικασία, όπου η δήλωση παραδοχής της Αναθέτουσας Αρχής για ύπαρξη όρων που παραβιάζουν το ισχύον νομικό πλαίσιο και η δεδηλωμένη πρόθεση της να προβεί σε όλες τις απαραίτητες διορθώσεις στους όρους του διαγωνισμού, καθιστά οφθαλμοφανές ότι εάν ακολουθείτο από τους Αιτητές η διαδικασία ένστασης επί του συγκεκριμένου όρου, η τροποποίηση του δυνατόν να τύγχανε χειρισμού εντός του πλαισίου του Διαγωνισμού, με αποφυγή των αχρείαστων και χρονοβόρων διαδικασιών της μεθόδου που τελικά επελέγη. Σε αυτή την περίπτωση οι απαιτήσεις των Αιτητών δυνατόν να ικανοποιούνταν, χωρίς όμως την οποιαδήποτε ζημιά για το Δημόσιο.

Σε περίπτωση μη ικανοποίησης των εισηγήσεων τους για τροποποίηση των όρων, τότε και μόνον και στην βάση του άρθρου 25.(1).(γ) του Ν 104(Ι)/2010, θα νομιμοποιούνταν οι Αιτητές να προσφύγουν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.

Από την γραπτή αγόρευση της Αναθέτουσας Αρχής παραθέτω αυτούσιο το σχετικό απόσπασμα που καθορίζει τις προθέσεις της:

«Γ. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

11. Όπως αναφέρεται τόσο στην Απόφαση της ΑΑΠ για Προσωρινά Μέτρα ημερ. 17.10.2019, όσον και στην §13 της γραπτής αγόρευσης της αιτήτριας, στην συνεδρία της ΑΑΠ στις 14.10.2019, ο εκπρόσωπος της Αναθέτουσας Αρχής ανέφερε ότι τα ζητήματα στα οποία η αιτήτρια αναφέρεται στην προσφυγή της, τα οποία άπτονται κυρίως της Εθνικής Στρατηγικής για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων, έχουν συζητηθεί τόσο εντός του Τμήματος, όσον και με άλλες υπηρεσίες του κράτους, οι οποίες είναι οι αρμόδιες για την κατάρτιση της Εθνικής Στρατηγικής και που έχουν τον κύριο λόγο στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Νομοθεσίας. Κατέληξε δε, πως αυτά θα εξετασθούν περαιτέρω για να δοθεί στην Αναθέτουσα Αρχή κατεύθυνση και οδηγίες.

12. Μετά από αρκετές συνεδρίες και διαβουλεύσεις με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, καθώς και με το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης χώρων Διάθεσης ή αξιοποίησης οικιακών Αποβλήτων Λάρνακας –Αμμοχώστου (ΣΕΔΑ.ΛΑ), το οποίο θα είναι ο φορέας που θα υπογράψει και θα διαχειρίζεται την Σύμβαση σύμφωνα με το Νόμο Ν85(Ι) /2005 και στο οποίο, η Αναθέτουσα Αρχή παρέχει υπηρεσίες ως Τεχνικός Σύμβουλος, έχει πρόσφατα αποφασισθεί (βλέπε επιστολή του ΣΕΔΑ.ΛΑ ημερ. 12/11/2019) πως ο προσφεύγων Διαγωνισμός ΤΑΥ 13/2019 **θα τροποποιηθεί και οι όροι του να διαφοροποιηθούν, ώστε να αρθεί η οποιαδήποτε παραβίαση της Εθνικής και κοινοτικής Νομοθεσίας.**

13. Εν τω μεταξύ η Αναθέτουσα Αρχή, έχει ήδη εκδώσει δύο Συμπληρωματικά Έγγραφα (Addenda), το μεν πρώτο στις 14.10.2019 ακυρώνοντας τα sitevisits στις 15.10.19 και 16.10.19 και το δε δεύτερο στις 24.10.2019 δίνοντας παράταση στις προθεσμίες υποβολής προσφορών, που επεκτείνονται (29) μέρες μετά την Ακρόαση στις 18/11/2019, ευελπιστώντας πως η ΑΑΠ θα εκδώσει πολύ σύντομα την Απόφαση της.

14. Η επικείμενη τροποποίηση των εγγράφων Διαγωνισμού, η οποία έτυχε της έγκρισης του Γενικού Λογιστηρίου του κράτους - Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, **θα ανακοινωθεί στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω του συστήματος e-procurement**, εφόσον ο Διαγωνισμός βρίσκεται σε εξέλιξη και εφόσον η Αιτήτρια ισχυρίζεται πως είναι δυνητικός προσφοροδότης, **ώστε να υπάρξει επι ίσων όρων μεταχείρισης».**

Η απόφαση της μειοψηφίας στο Προσωρινό Μέτρο είχε ως εξής:

Η έκδοση προσωρινού μέτρου δεν με βρίσκει σύμφωνο. Οι Αιτητές, άνκαι ευρισκόμενοι στο μέσο διαδικασίας προσφοροδότησης, και αντί να ακολουθήσουν τις προβλεπόμενες από τον διαγωνισμό διαδικασίες, προβαίνουν σε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών για τροποποίηση όρων χωρίς να έχουν ενημερώσει την Αναθέτουσα Αρχή για την ένσταση τους στον όρο αυτό και την επιθυμία τους για αναθεώρηση του, όπως προβλέπεται στον όρο 5, Instructions to Economic Operators, του διαγωνισμού. Ο όρος αυτός προνοεί (από έγγραφο που μας παρέδωσαν οι Αιτητές):

5.2 “Any clarification questions, recommendations, comments and/or remarks regarding the terms of the Tender Documents shall be submitted by interested economic operators within the period specified in paragraph 2.12...”

...

5.4 “If an interested economic operator establishes that specific term of the Tender Documents deviate from the National or Community Legislation, it must inform to this effect the Coordinating Contracting Authority within the deadline expiring on the date specified for the submission of comments, questions or recommendations, by special letter, otherwise such interested economic operator:

a) Shall be deprived of the right to any financial compensation

b) If appointed Contractor, it shall be obliged to join forces with the Coordinating Contracting Authority in the harmonization of the deviating term with the National or Community Legislation, even if this entails the economic operator incurring a financial burden.”

Η επιλογή του Οικονομικού Φορέα να παρακάμψει την προβλεπόμενη διαδικασία είναι ανατιολόγητη από την στιγμή που δεν δόθηκε η προβλεπόμενη ευκαιρία στην Αναθέτουσα Αρχή να εξετάσει τα αιτήματα του και να προβεί σε τυχόν διορθώσεις ή τροποποιήσεις των όρων, λαμβάνοντας υπ’ όψη και τυχόν παρατηρήσεις άλλων Οικονομικών Φορέων. Η κατάλληλη στιγμή για την προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών θα ήταν μετά από τέτοια εξέταση από την Αναθέτουσα Αρχή, νοουμένου ότι ο Οικονομικός Φορέας θα εξακολουθούσε να παραμένει ανικανοποίητος ως προς την νομιμότητα των όρων του Διαγωνισμού στην τελική τους μορφή.

Χρονικά η προσφυγή του Οικονομικού Φορέα κρίνεται απαράδεκτη και άρα απορριπτέα αφού αφορά απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί και η προθεσμία για υποβολή παρατηρήσεων επί των όρων του Διαγωνισμού δεν έχει ακόμη παρέλθει.

Τυχόν αποδοχή της προσφυγής στο χρονικό στάδιο που υποβάλλεται και δη προ της μελέτης των αιτημάτων του Οικονομικού Φορέα και της τελικής απόφασης από την Αναθέτουσα Αρχή, ουδέν όφελος προσφέρει στον ίδιο αλλά, αντιθέτως, θέτει αχρείαστα προσκόμματα στην εν εξελίξει διαδικασία της προσφοράς, παραβιάζοντας έτσι το Δημόσιο Συμφέρον.

Επιπρόσθετα αναφέρομαι στο άρθρο 19.(1) του Ν 104(Ι)/2010 όπου δικαίωμα άσκησης προσφυγής προβλέπεται μόνο εναντίον πράξης ή απόφασης που προηγείται της σύμβασης. Στην παρούσα περίπτωση η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής αναφορικά με την τελική μορφή των όρων του Διαγωνισμού ουδέποτε ελήφθη, αφού η προσφυγή προηγήθηκε της προβλεπόμενης από τους όρους ημερομηνίας τελικής απάντησης επί ερωτήσεων ή εισηγήσεων.

Αναφέρομαι επίσης στο άρθρο 25.(1).(γ) του Ν 104(Ι)/2010 βάσει του οποίου η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δύναται με απόφαση της να ακυρώσει ή να διατάζει την τροποποίηση οποιουδήποτε όρου που περιέχεται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Ασφαλώς η πρόνοια αυτή του Νόμου δεν μπορεί να αναφέρεται σε όρους οι οποίοι υπόκεινται ακόμη σε τροποποίηση ή τελική αλλαγή μέσω διαδικασίας που προβλέπεται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου η όποια προσφυγή για ακύρωση ή τροποποίηση όρου ή όρων πρέπει να έπεται της τελικής απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής και όχι να προηγείται αυτής.

Για τους πιο πάνω λόγους κρίνω ότι το αίτημα για έκδοση προσωρινού μέτρου και η ίδια η προσφυγή, πρέπει να απορριφθούν».

Έχω την πεποίθηση, για όλους τους πιο πάνω λόγους, ότι η προσφυγή είναι πρόωρη και πρέπει να απορριφθεί.

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος